

REPUBLIKA SRPSKA
VLADA

E
NACRT

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O RAZVOJU MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA

Banja Luka, jul 2024. godine

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O RAZVOJU MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA**

Član 1.

U Zakonu o razvoju malih i srednjih preduzeća („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 50/13 i 84/19) u članu 10. u tački a), kao i u cijelom tekstu Zakona, riječ: „ženskog“ zamjenjuje se riječima: „preduzetništvo žena“ u odgovarajućem padežu, a riječ: „socijalnog“ zamjenjuje se riječju: „društvenog“ u odgovarajućem padežu.

U tački d) poslije podtačke 8) tačka zapeta zamjenjuje se zapetom i dodaje se nova podtačka 9), koja glasi:

„9) blagovremeno prepoznavanje teškoća u poslovanju MSP i pružanje podrške MSP za otklanjanje tih teškoća;“.

Član 2.

Član 12. mijenja se i glasi:

„(1) Strategija razvoja malih i srednjih preduzeća u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Strategija) je sveobuhvatan dokument sa osnovnim ciljevima, mjerama i nosiocima razvoja MSP.

(2) Ministarstvo privrede i preduzetništva (u daljem tekstu: Ministarstvo), u saradnji sa subjektima iz člana 11. ovog zakona, izrađuje Strategiju u skladu sa propisima iz oblasti strateškog planiranja.

(3) Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) donosi Strategiju u skladu sa propisima iz oblasti strateškog planiranja.

(4) Pored Strategije, Vlada donosi i strategiju razvoja preduzetništva žena u skladu sa propisima iz oblasti strateškog planiranja.“

Član 3.

U članu 13. stav 1. mijenja se i glasi:

„(1) Ministarstvo, u saradnji sa subjektima iz člana 11. ovog zakona, sprovodi, prati i izvještava Vladu o sprovođenju Strategije i drugih strateških dokumenata iz ove oblasti, u skladu sa propisima iz oblasti strateškog planiranja.“

Član 4.

Poslije člana 13. dodaje se novi član 13a, koji glasi:

„Član 13a.

(1) Ministarstvo, u saradnji sa subjektima iz člana 11. ovog zakona, priprema godišnji izvještaj za oblast MSP, koji usvaja Vlada.

(2) Izvještaj iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži makroekonomske pokazatelje, statističke podatke, realizaciju politika, projekata i druge bitne podatke i zaključke s ciljem unapređenja stanja u ovoj oblasti.“

Član 5.

Član 16. mijenja se i glasi:

„(1) Korisnici podsticajnih sredstava mogu biti subjekti sa sjedištem u Republici Srpskoj, i to:

- 1) MSP,
- 2) lokalne razvojne agencije, ustanove, komore i udruženja koje su osnovane s ciljem zastupanja interesa i podrške u oblasti MSP ili preduzimaju aktivnosti u vezi sa tom oblašću,
- 3) jedinice lokalne samouprave.

(2) Subjekti iz stava 1. ovog člana ostvaruju pravo na podsticajna sredstva po osnovu projekta.

(3) Projekat je dokument u kojem se navode aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja određenog poslovnog cilja, uz određivanje perioda i novčanih sredstava potrebnih za realizaciju projektnih aktivnosti.“

Član 6.

U članu 17. u stavu 1. poslije riječi: „MSP“ dodaje se zapeta i riječi: „promocije MSP“.

Član 7.

Član 18. mijenja se i glasi:

„Podsticajna sredstva za poboljšanje konkurentnosti MSP dodjeljuju se s ciljem realizacije projekata koji za namjenu mogu imati:

- a) uspostavljanje međunarodnih standarda koji se tiču poslovanja MSP,
- b) digitalnu transformaciju poslovnih procesa,
- v) nabavku opreme za MSP,
- g) primjenu poslovnih i tehničkih inovacija u poslovanju,
- d) pružanje stručnih usluga i edukacija u oblasti MSP,
- đ) očuvanje tradicionalnih zanata.“

Član 8.

Poslije člana 18. dodaje se novi član 18a, koji glasi:

„Član 18a.

Podsticajna sredstva za promociju MSP dodjeljuju se s ciljem realizacije projekata koji za namjenu mogu imati:

- a) organizovanje zajedničkog nastupa MSP na sajmovima u inostranstvu,
- b) organizovanje sajma,
- v) organizovanje konferencije.“

Član 9.

Član 19. mijenja se i glasi:

„Podsticajna sredstva za uspostavljanje i jačanje preduzetničke infrastrukture dodjeljuju se s ciljem realizacije projekata koji za namjenu mogu imati:

- a) izgradnju infrastrukture u poslovnoj zoni,
- b) adaptaciju prostora i nabavku opreme za potrebe preduzetničkog inkubatora i drugih oblika preduzetničke infrastrukture, osim poslovnih zona.“

Član 10.

U članu 21. st. 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„(1) Za svaku vrstu i svrhu dodjele podsticaja iz člana 17. stav 1. ovog zakona ministar imenuje komisiju za sprovođenje postupka dodjele podsticajnih sredstava.

(2) Komisiju iz stava 1. ovog člana čini pet članova, od kojih su tri člana iz reda zaposlenih lica u Ministarstvu, a preostala dva člana, u zavisnosti od vrste i svrhe dodjele podsticaja, imenuju se na sljedeći način:

- a) za poboljšanje konkurentnosti MSP, po jedan predstavnik komora koje zastupaju interese privrednih društava i samostalnih preduzetnika,
- b) za promociju MSP, predstavnici drugih resorno nadležnih ministarstava,
- v) za uspostavljanje i jačanje preduzetničke infrastrukture, po jedan predstavnik ministarstva nadležnog za lokalnu samoupravu i Saveza opština i gradova Republike Srpske.“

Član 11.

U članu 26. u stavu 2, kao i u cijelom tekstu Zakona, zapeta i riječi: „visoko obrazovanje i informaciono društvo“ zamjenjuju se riječima: „i visoko obrazovanje“ u odgovarajućem padežu, a riječi: „Zanatsko-preduzetničke komore Republike Srpske“ zamjenjuju se riječima: „komore koja zastupa interese samostalnih preduzetnika“ u odgovarajućem padežu.

Član 12.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE
NACRTA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
RAZVOJU MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68 t. 6. i 8. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika Srpska, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, njihovih udruženja i komora, osnovne ciljeve i pravce privrednog razvoja, kao i u članu 70. stav 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo, broj: 22.03-020-1527/24 od 27. maja 2024. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 6. i 8. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje svojinske i obligacione odnose, zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, osnovne ciljeve i pravce privrednog i tehnološkog razvoja, kao i politiku i mjere za usmjeravanje razvoja. Takođe, prema članu 70. Ustava, Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi potpunijeg propisivanja dodjele podsticajnih sredstava u oblasti malih i srednjih preduzeća, kao i njegovog usklađivanja sa propisima iz oblasti strateškog planiranja.

Ovim zakonom propisano je da Ministarstvo privrede i preduzetništva, u saradnji sa nadležnim subjektima, izrađuje Strategiju razvoja malih i srednjih preduzeća u Republici Srpskoj i Strategiju razvoja preduzetništva žena, koje donosi Vlada Republike Srpske. Ministarstvo, u saradnji sa nadležnim subjektima, sprovodi, prati i izvještava Vladu o sprovođenju Strategije i drugih strateških dokumenata iz ove oblasti. Predlažući ovakva rješenja obrađivač je izvršio usklađivanje sa Zakonom o strateškom planiranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 63/21).

Pored navedenog, proširen je krug korisnika podsticajnih sredstava tako da, pored već propisanih MSP i jedinica lokalne samouprave, korisnici mogu biti i lokalne razvojne agencije, ustanove, komore i udruženja koje su osnovane s ciljem zastupanja interesa i podrške u oblasti MSP ili preduzimaju aktivnosti u vezi sa tom oblašću. Korisnici pravo na podsticajna sredstva ostvaruju po osnovu projekata. Takođe, detaljno je propisano za koje namjene se mogu dodijeliti podsticajna sredstva, te sastav komisije za sprovođenje postupka dodjele podsticajnih sredstava.

Ove izmjene i dopune iskorištene su i za usklađivanje ovog zakona sa Zakonom o izmjenama Zakona o republičkoj upravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 90/23).

Obrađivaču su date određene sugestije koje su se odnosile na usklađivanje ovog zakona sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), a koje je obrađivač prihvatio i ugradio u tekst Nacrta.

Budući da je Republički sekretarijat za zakonodavstvo utvrdio da je ovaj nacrt usklađen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenja smo da se Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o razvoju malih i srednjih preduzeća može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju, broj: 17.03-020-1636/24 od 5. juna 2024. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije (EU) i analize Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o razvoju malih i srednjih preduzeća, ustanovljen je izvor prava relevantan za predmet uređivanja dostavljene uredbe, a koji je obrađivač uzeo u obzir prilikom rada.

Dodjela državne pomoći u Evropskoj uniji regulisana je čl. 107-109. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije¹. Prema UFEU, svaka pomoć koju odobri država članica ili koja je odobrena putem državnih sredstava u bilo kojem obliku koji narušava konkurenciju nije u skladu sa pravilima funkcionisanja unutrašnjeg tržišta. Pomoć se, izuzetno, može dodijeliti u skladu sa pravilima koja su propisana Regulativom Komisije (EU) broj 651/2014 od 17. juna 2014. godine o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107. i 108. Ugovora², ukoliko se radi o posebnim kategorijama državne pomoći. Jedna od kategorija je i pomoć malim i srednjim preduzećima.

Obrađivač predmetnim izmjenama reguliše dodjelu podsticajnih sredstava MSP-ovima, ako su predviđena za realizaciju projekata koji kao namjenu imaju organizovanje sajma. Član 19. Regulative 651/2014 propisuje da je pomoć MSP-ovima za učešće, odnosno organizovanje sajma spojiva sa unutrašnjim tržištem.

Član 15. osnovnog teksta Zakona³ propisuje da su podsticajna sredstva za razvoj malih i srednjih preduzeća sredstva iz budžeta Republike Srpske, te da se dodjeljuju u skladu sa pravilima koja su utvrđena u propisima kojima se uređuje državna pomoć. Budući da je predmetna regulativa preuzeta Uredbom o namjeni, kriterijumima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj⁴, u Izjavi o usklađenosti navedena je ocjena „usklađeno“.

Kada su u pitanju ostali izvori prava EU, predlagač je uzeo u obzir principe date u sljedećim saopštenjima Evropske komisije:

- Saopštenju Komisije Evropskom parlamentu, Savjetu, Evropskom privrednom i socijalnom odboru i Odboru regija – Strategija za MSP i održivu i digitalnu Evropu⁵,
- Saopštenju Komisije Savjetu, Evropskom parlamentu, Evropskom privrednom i socijalnom odboru i Odboru regija – „Počnimo od malih“ - „Akt o malom preduzetništvu“ za Evropu⁶ i
- Saopštenju Komisije Savjetu, Evropskom parlamentu, Evropskom privrednom i socijalnom odboru i Odboru regija: Prevazilaženje stigme poslovnog neuspjeha – politika druge šanse – Sprovođenje Lisabonskog partnerstva za rast i zapošljavanje⁷.

Donošenje ovog nacrta doprinijeće ispunjavanju obaveza sadržanih u članu 93. SSP-a⁸

¹ Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union, Part Three - Union Policies and Internal Actions, Title VII - Common Rules On Competition, Taxation And Approximation Of Laws, Chapter 1 - Rules on competition, Section 2 - Aids granted by States, Articles 107-109

² Regulations Commission Regulation (EU) No 651/2014 of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty

³ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 50/13 i 84/19.

⁴ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 111/20.

⁵ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - An SME Strategy for a Sustainable and Digital Europe

⁶ Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - “Think Small First” - A “Small Business Act” for Europe

⁷ Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - Overcoming the stigma of business failure – for a second chance policy - Implementing the Lisbon Partnership for Growth and Jobs

⁸ Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica s jedne strane, i Bosne i Hercegovine s druge strane („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“, broj 10/08).

koje se odnose na saradnju ugovornih strana u smjeru jačanja i razvoja malih i srednjih preduzeća.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Programom rada Narodne skupštine Republike Srpske za 2024. godinu planirano je usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o razvoju malih i srednjih preduzeća.

Oblast MSP obuhvata samostalne preduzetnike, privredna društva i druga pravna lica koja ispunjavaju propisane kriterijume za ostvarivanje prava na status MSP. Subjekti iz ove oblasti čine 99,7% od ukupnog broja privrednih subjekata i zapošljavaju 70,9% od ukupnog broja zaposlenih u Republici Srpskoj.

S obzirom na značaj oblasti MSP, razlozi za donošenje ovog zakona su usklađivanje sa propisima iz oblasti strateškog planiranja i potpunije propisivanje svrhe i namjene podsticajnih sredstava koja se dodjeljuju u oblasti MSP, kao i preciznije određivanje korisnika tih sredstava.

Propisi iz oblasti strateškog planiranja uređuju da Vlada Republike Srpske donosi sektorske strategije. U skladu s tim, ovim zakonom mijenja se postupak i nadležni organ za donošenje Strategije razvoja MSP u Republici Srpskoj, kao sveobuhvatnog dokumenta sa osnovnim ciljevima, vizijom i pravcima srednjoročnog razvoja u ovoj oblasti.

Intervencijama u dijelu Zakona, kojim se uređuje postupak dodjele podsticajnih sredstava za razvoj MSP, ostvaruje se bolja transparentnost i pristupačnost mjera u ovoj oblasti. Na taj način uspostavlja se kompletniji osnov za kvalitetno sprovođenje postupaka dodjele podsticajnih sredstava u ovoj oblasti, a sve s ciljem postizanja veće uspješnosti i boljih efekata tog postupka.

Pored suštinskih izmjena i novina, ovim zakonom vrši se i formalno usaglašavanje naziva organa i organizacija koje imaju aktivnosti i zaduženja u oblasti malih i srednjih preduzeća.

Osim navedenog, predloženim zakonskim rješenjem preciznije se normiraju i definicije pojedinih pojmova iz ove oblasti.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. pojam „žensko preduzetništvo“ zamjenjuje se pojmom „preduzetništvo žena“. Ova izmjena preduzima se zbog činjenice da se pod pojmom preduzetništvo žena sveobuhvatnije posmatraju sve aktivnosti u ovoj oblasti, od donošenja politika, konkretne podrške ovoj oblasti i samog segmenta privrede u vlasništvu žena.

Takođe, ovim članom i pojam „socijalno preduzetništvo“ zamjenjuje se pojmom „društveno preduzetništvo“. Ova izmjena preduzima se iz razloga što je oblast preduzetništva, koja za cilj ima ispunjavanje različitih društvenih ciljeva, uređena putem Zakona o društvenom preduzetništvu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 111/21). U skladu s tim, potrebno je izvršiti i terminološku promjenu u ovom zakonu, a radi usaglašavanja sa nazivom ove oblasti preduzetništva iz navedenog posebnog zakona.

Pored toga, ovim članom dopunjava se i princip u vezi sa pristupom informacijama potrebnim za poslovanje MSP. Cilj ove dopune je stvoriti osnov za uspostavljanje instrumenata putem kojih se blagovremeno prepoznaju teškoće u poslovanju MSP i pružanje podrške MSP za otklanjanje tih teškoća. Na ovaj način će se omogućiti pomoć subjektima da prevaziđu svoje probleme. Navedena mjera djelimično je usklađena sa Saopštenjem Komisije Savjetu, Evropskom parlamentu, Evropskom privrednom i socijalnom odboru i Odboru

regija: Prevazilaženje stigme poslovnog neuspjeha – politika druge šanse – Sprovođenje Lisabonskog partnerstva za rast i zapošljavanje (COM(2007) 584 5. 10. 2007).

Članom 2. predlaže se izmjena člana 12, kojim se uređuje postupak donošenja Strategije razvoja MSP u Republici Srpskoj. Razlog za izmjenu ovog člana je usaglašavanje odredaba ovog zakona sa Zakonom o strateškom planiranju i upravljanju razvojem u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 63/21). U skladu s tim, ovim članom propisuje se da Vlada Republike Srpske donosi navedenu strategiju.

Osim toga, a u odnosu na važeću odredbu, ovim članom predlaže se donošenje i strateškog dokumenta u oblasti preduzetništva žena. Obaveza donošenja posebnog sektorskog dokumenta za preduzetnice uvodi se da bi se unaprijedila konkurentnost subjekata u vlasništvu žena i povećao broj subjekata koje vode žene ili su u vlasništvu žena.

Članom 3. predlažu se intervencije u članu 13. Zakona, koje se odnose na praćenje realizacije Strategije razvoja MSP. Praćenje realizacije Strategije usklađeno je Zakonom o strateškom planiranju i upravljanju razvojem u Republici Srpskoj, a koji propisuje obavezu za republičke organe uprave da izrađuju godišnje izvještaje o sprovođenju sektorskih strategija. Iz tog razloga, a s ciljem postizanja usaglašenosti zakonskih rješenja, potrebno je propisati i obavezu izrade godišnjeg izvještaja o sprovođenju Strategije razvoja MSP.

Članom 4. dopunjava se tekst Zakona sa novim članom 13a. Ovaj član dodaje se radi utvrđivanja osnovnih elemenata godišnjeg izvještaja u oblasti MSP. Ovi elementi propisuju se s ciljem što preciznijeg određivanja sadržaja navedenog izvještaja.

Članom 5. predlaže se izmjena člana 16, kojim se utvrđuju korisnici podsticaja. U odnosu na važeću odredbu, ovom izmjenom detaljno se normiraju subjekti koji mogu ostvariti pravo na podsticaj. Razlog za ovu izmjenu je postići što bolju vidljivost subjekata koji mogu ostvariti pravo na podsticaj u oblasti MSP.

Pored toga, ovim članom naglašava se i da se pravo na podsticajna sredstva ostvaruje po osnovu projekta i ujedno se normira i definicija projekta. Na taj način ističe se da se dodjela podsticajnih sredstava u oblasti MSP zasniva na projektnom finansiranju, a što je u skladu sa zahtjevima iz zakona kojim se uređuje izvršenje budžeta Republike Srpske. Cilj projektnog finansiranja je uspostaviti pretpostavke da se u projektu, kao investicionom dokumentu MSP, definišu potrebne aktivnosti i ulaganja, kao i način i rokovi njihove realizacije, a sve s ciljem uspješnog i vremenski određenog ostvarenja predmeta projekta.

Članom 6. predlaže se dopuna člana 17, kojim se utvrđuje svrha dodjele podsticajnih sredstava za MSP. Važeći zakon propisuje da se podsticaji u ovoj oblasti dodjeljuju za poboljšanje konkurentnosti MSP i uspostavljanje i jačanje preduzetničke infrastrukture.

Pored pomenute dvije svrhe dodjele podsticaja, ovom odredbom naglašava se i da se podsticajna sredstva dodjeljuju i u svrhu promocije MSP. Ova svrha nije suštinski novo zakonsko rješenje, budući da se podrška promociji MSP realizovala u okviru programa poboljšanja konkurentnosti MSP. Kako se ovim zakonom namjene u vezi sa promocijom MSP izdvajaju u poseban član, javila se potreba za dopunom i člana kojim se utvrđuje svrha dodjele podsticajnih sredstava za MSP.

Članom 7. mijenja se član 18, kojim se propisuju namjene dodjele podsticaja za poboljšanje konkurentnosti MSP.

U odnosu na važeće zakonsko rješenje, ovim članom sažetiji i konkretnije se normiraju namjene dodjele podsticaja za poboljšanje konkurentnosti MSP. Razlog za ovaj način normiranja je uspostaviti pravni okvir, koji je prepoznatljiv za što više subjekata sa statusom MSP, a sve s ciljem unapređenja i povećanja podsticajnih mjera u ovoj oblasti. Na taj način poboljšava se kvalitet investicionih ulaganja i projekata koji se realizuju u Republici Srpskoj, a što doprinosi unapređivanju poslovnog okruženja, kao i većem prilivu investicija, privrednom rastu i zapošljavanju.

Članom 8. dopunjava se tekst Zakona sa novim članom 18a. Ovaj član dodaje se radi detaljnog navođenja namjena dodjele podsticaja koje se odnose na promociju MSP. Razlog za ovu dopunu sadržan je u značaju koji imaju promotivne aktivnosti za poboljšanje investicionog ambijenta i doprinosa održivoj privredi.

Članom 9. mijenja se član 19, kojim se propisuju namjene dodjele podsticaja za uspostavljanje i jačanje preduzetničke infrastrukture.

Ovom izmjenom, a u odnosu na važeću odredbu, akcentat se stavlja na izgradnju infrastrukture u poslovnoj zoni i adaptaciju prostora i nabavku opreme u tehnološkom parku, preduzetničkom inkubatoru i klasteru, kao i ostalim oblicima preduzetničke infrastrukture.

Članom 10. predlažu se izmjene u članu 21, kojim se uređuje način imenovanja, sastav i djelokrug rada komisije za sprovođenje postupka dodjele podsticajnih sredstava.

Ovim izmjenama precizno se normira da ministar privrede i preduzetništva imenuje pomenutu komisiju za svaku vrstu i svrhu dodjele podsticajnih sredstava. Pored toga, jasno se uređuje i način na koji se određuje sastav pomenutih komisija.

Dakle, cilj ovih izmjena je otkloniti dileme u vezi sa brojem i sastavom komisija koje sprovode postupak dodjele podsticaja za MSP.

Članom 11. mijenja se i terminološki usaglašava naziv resorno nadležnog ministarstva za oblast naučnotehnološkog razvoja sa Zakonom o izmjenama Zakona o republičkoj upravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 90/23).

Osim toga, predlaže se i da se konkretan naziv komore koja zastupa interese samostalnih preduzetnika zamijeni sa uopštenom sintagmom, koja upućuje na ovu organizaciju. Ovaj prijedlog predlaže se zbog izrade novog Zakona o samostalnim preduzetnicima, koji predviđa promjenu naziva navedene organizacije iz „Zanatsko-preduzetničke komore Republike Srpske“ u „Komora samostalnih preduzetnika Republike Srpske“. Zbog toga, navedena organizacija navodi se na uopšten način, a sve s ciljem postizanja usaglašenosti zakonskih rješenja.

Član 12. propisuje stupanje na snagu ovog zakona.

VI UČEŠĆE JAVNOSTI I KONSULTACIJE U IZRADI ZAKONA

U skladu sa Smjernicama za konsultacije u izradi propisa i drugih opštih akata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 86/22), Prednacrt zakona objavljen je na internet stranici Ministarstva privrede i preduzetništva da bi se učinio dostupnim široj javnosti radi davanja eventualnih primjedaba i komentara. Mišljenja su dostavili: Ministarstvo finansija, Ministarstvo pravde, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave, Ministarstvo za naučnotehnološki razvoj i visoko obrazovanje, Ministarstvo trgovine i turizma, Gender centar – Centar za jednakost i ravnopravnost polova Republike Srpske, Generalni sekretarijat Vlade Republike Srpske, Razvojna agencija Republike Srpske, Privredna komora Republike Srpske, Zanatsko-preduzetnička komora Republike Srpske, Opština Trnovo i Opština Ribnik.

Ministarstvo je prilikom izrade konačnog teksta ovog zakona uzelo u obzir sva dostavljena mišljenja.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Ministarstvo privrede i preduzetništva, kao obrađivač Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o razvoju malih i srednjih preduzeća, u postupku izrade Nacrta ovog zakona popunjavanjem Obrasca 1. procjene uticaja nacrta/prijedloga zakona sprovelo je sljedeće metodološke korake procjene uticaja propisa:

Problem koji se želi riješiti odnosi se na jasnije propisivanje svrhe i namjene podsticajnih sredstava koja se dodjeljuju u oblasti malih i srednjih preduzeća, kao i preciznije određivanje korisnika tih sredstava. S obzirom na to da propisi iz oblasti strateškog planiranja uređuju da Vlada Republike Srpske donosi sektorske strategije, Nacrtom zakona potrebno je izmijeniti postupak i nadležni organ za donošenje Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća u Republici Srpskoj, kao sveobuhvatnog dokumenta sa osnovnim ciljevima, vizijom i pravcima srednjoročnog razvoja u ovoj oblasti.

Cilj donošenja zakona je definisanje kvalitetnije podrške za mala i srednja preduzeća. Posebni ciljevi su: usklađivanje sa propisima iz oblasti strateškog planiranja, potpunije propisivanje svrhe i namjene podsticajnih sredstava koja se dodjeljuju u oblasti malih i srednjih preduzeća, preciznije određivanje korisnika tih sredstava i jednostavnije procedure dodjele podsticaja.

U vezi sa uticajem na javne budžete, Nacrt zakona propisuje dodjelu podsticaja za mala i srednja preduzeća čija dodjela je predviđena iz Budžeta Republike Srpske što utiče na javne rashode. Kako podsticaji imaju za cilj jačanje konkurentnosti preduzeća, njihovu promociju i jačanje preduzetničke infrastrukture, u narednom periodu očekuje se da će navedeno pozitivno uticati na rast javnih prihoda.

Kada je u pitanju uticaj na poslovanje, dodjela podsticaja pozitivno će uticati na operativne troškove i poslovanje privrednih subjekata sa aspekta sufinansiranja troškova i dostupnosti sredstava za nabavku mašina i opreme, adaptaciju prostora, digitalnu transformaciju, kao i na primjenu poslovnih i tehničkih inovacija u poslovanju malih i srednjih preduzeća. Nacrtom zakona propisuje se razdvajanje podsticaja za poboljšanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća na dvije grupe podsticaja: za poboljšanje konkurentnosti i promociju malih i srednjih preduzeća. Na ovaj način su podsticaji konkretnije definisani prema korisnicima. Pored grupisanja podsticaja, u Nacrtu se utvrđuje i drugačija struktura komisija za dodjelu podsticaja kako bi se u ovaj proces uključile i komore kao zastupnici interesa privrednika, te kod podsticaja za jedinice lokalne samouprave Savez opština i gradova kao njihov zastupnik. Kako podsticaji predstavljaju olakšan pristup finansiranju kroz podsticajna sredstva u ovoj oblasti, očekuje se stvaranje boljih uslova za investiranje.

Nacrtom zakona nisu propisane formalnosti za građane i poslovni sektor.

U pogledu socijalnih uticaja, predviđeni podsticaj za uspostavljanje i jačanje preduzetničke infrastrukture uticaće na stvaranje uslova za otvaranje novih radnih mjesta i zapošljavanje u subjektima koji započinju poslovanje u zoni ili inkubatoru. Olakšan pristup radnika stručnom ili stalnom usavršavanju i prekvalifikaciji biće omogućen kroz realizaciju podsticaja za pružanje stručnih usluga i edukacija u oblasti malih i srednjih preduzeća. Takođe očekuje se pozitivan uticaj na socijalno uključivanje i zaštitu žena jer se Nacrtom zakona uvodi mogućnost donošenja strategije preduzetništva žena. Na ovaj način bi se unaprijedila konkurentnost subjekata u vlasništvu žena i povećao broj subjekata koje vode žene ili su u vlasništvu žena. Nacrt zakona ima pozitivan uticaj na kulturu jer podsticaj za očuvanje tradicionalnih zanata direktno utiče na očuvanje kulturnog nasljeđa.

U vezi sa uticajem na životnu sredinu, Nacrt zakona neće imati direktnih uticaja.

U pogledu procesa konsultacija, Prednacrt zakona objavljen je na internet stranici Ministarstva privrede i preduzetništva. Obavljene su interresorne konsultacije kao i konsultacije sa Gender centrom - Centar za jednakost i ravnopravnost polova Republike Srpske, Razvojnoum agencijom Republike Srpske, Privrednom komorom Republike Srpske, Zanatsko – preduzetničkom komorom Republike Srpske, Opštinom Trnovo i Opštinom Ribnik. Prilikom izrade teksta Nacrta zakona Ministarstvo je uzelo u obzir sva dostavljena mišljenja. Nije prihvaćen prijedlog Znanatsko – preduzetničke komore Republike Srpske da se vrste podsticaja dopune sa još dvije vrste podsticaja koje se odnose na povećanje broja

zaposlenih radnika i povećanje obima proizvodnje. Razlog za navedeno je što su Strategijom zapošljavanja Republike Srpske i pratećim akcionim planom već predviđeni podsticaji za zapošljavanje, dok će se povećanje obima proizvodnje uzeti u obzir kao kriterij za ocjenu projekata.

Kada je u pitanju praćenje sprovođenja propisa, primjena zakona vršice se praćenjem realizacije odobrenih podsticaja te kroz izvještaje o realizaciji strateških dokumenata. Pokazatelji na osnovu kojih će se pratiti ostvarenost definisanih ciljeva su: visina odobrenih podsticaja, broj korisnika, efekti dodjele podsticaja na rad subjekata te realizovane aktivnosti i projekti iz strateških dokumenata čije donošenje je propisano zakonom.

Ministarstvo privrede i preduzetništva je, prilikom primjene skraćenog procesa procjene uticaja propisa, postupilo u skladu sa metodologijom propisanom u t. VI i VIII Odluke o procjeni uticaja propi

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta Republike Srpske.

Budžetska sredstva za podršku malim i srednjim preduzećima obezbjeđuju se u budžetu, a njihov iznos zavisi od budžetom raspoloživih sredstava.

Donošenje ovog zakona ekonomski je opravdano, jer se planira podrška subjektima koji imaju teškoće u poslovanju s ciljem njihovog rješavanja. Takođe, bolje se fokusira podrška za privredne subjekte s ciljem unapređenja njihove konkurentnosti. Budući da se mijenja procedura donošenja strateških dokumenata i izvještavanja u ovoj oblasti, bolje će se formulisati i realizovati aktivnosti i projekti u ovoj oblasti.

ZAKON O RAZVOJU MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA
(Tekst predloženih izmjena i dopuna ugrađen u osnovni tekst Zakona)

Član 10.

Osnov i smjernice za izradu pojedinačnih propisa i strateških dokumenata organa uprave u svim oblastima koje se tiču poslovanja i razvoja MSP predstavljaju sljedeći principi i aktivnosti za njihovo sprovođenje:

a) princip integrisanja preduzetništva u obrazovni sistem i edukacija preduzetnika s ciljem unapređivanja poslovanja MSP i podrške razvoju **preduzetništva žena i društvenog** preduzetništva, koji podrazumijeva:

1) uvođenje i razvijanje preduzetničkog učenja u obrazovni sistem u skladu sa nastavnim planovima i programima i obuka nastavnog osoblja,

2) saradnju obrazovnih institucija sa poslovnom zajednicom,

3) donošenje programa podrške, sprovođenje obuka, stvaranje uslova za bolji pristup finansiranju i udruživanju preduzetnica,

4) uspostavljanje okvira za **društveno** preduzetništvo, koje je usmjereno na postizanje društvenih ciljeva radi zadovoljavanja potreba specifičnih grupa stanovništva i uvođenje fiskalnih i drugih povlastica za ovaj vid preduzetništva,

b) princip stvaranja uslova za MSP koja su prestala sa obavljanjem djelatnosti da pri novom otpočinjanju poslovanja imaju isti položaj kao i druga MSP na tržištu, što podrazumijeva:

1) pojednostavljenje procedura, skraćenje potrebnog vremena i smanjenje troškova stečajnog postupka,

2) povećanje broja MSP koja se reorganizuju kroz stečajni postupak,

3) pružanje podrške MSP da ponovo započnu poslovnu aktivnost nakon zaključenja stečajnog postupka,

4) poštovanje prava povjerilaca u stečajnom postupku;

v) princip donošenja propisa koji prvo vode računa o MSP i doprinosi ekonomičnijem poslovanju i konstantnom rastu MSP, koji podrazumijeva:

1) usklađivanje definicije MSP,

2) elektronsku dostupnost statističkih podataka o MSP iz poslovnih registara,

3) međuresornu koordinaciju ministarstva, agencija, jedinica lokalne samouprave i drugih organa i organizacija u izradi politika i Strategije razvoja MSP,

4) jačanje uloge Razvojne agencije Republike Srpske kao institucije za primjenu politika za MSP,

5) definisanje mjera za borbu protiv nelegalne ekonomije i sprovođenje konsultacija između javnog i privatnog sektora;

g) princip uspostavljanja brzog i jednostavnog načina registracije, kao i omogućavanje elektronske komunikacije sa nadležnim organima, koji podrazumijeva:

1) smanjenje potrebnog vremena, broja procedura i ukupnih troškova za registraciju MSP,

2) uspostavljanje registracije "sve na jednom mjestu" i elektronske registracije,

3) primjenu principa "ćutanje je odobrenje",

4) smanjenje troškova potrebnih za početak poslovanja poslije registracije,

5) sprovođenje giljotine propisa, procjene uticaja propisa i MSP testa,

6) korišćenje elektronskih servisa (poreske prijave, povrat osiguranja, usluge katastra, statistički izvještaji, elektronski potpis i drugo);

d) princip pojednostavljenja postupaka koji se odnose na javne nabavke i dodjelu podsticaja, kao i olakšan pristup informacijama potrebnim za poslovanje MSP, koji podrazumijeva:

- 1) raspoloživost i dostupnost poslovnih usluga i informacija za MSP,
- 2) uspostavljanje poslovnih informativnih centara i portala,
- 3) pružanje poslovnih usluga za MSP u osnivanju,
- 4) formiranje preduzetničkih inkubatora,
- 5) formiranje mreže za savjetodavnu podršku,
- 6) pružanje finansijske podrške,
- 7) pojednostavljenje procedura javnih nabavki,
- 8) obezbjeđenje naplate potraživanja u propisanim rokovima,

9) blagovremeno prepoznavanje teškoća u poslovanju MSP i pružanje podrške MSP za otklanjanje tih teškoća;

đ) princip poboljšanja pristupa novčanim sredstvima kod finansijskih institucija i organizacija, koji podrazumijeva:

- 1) obezbjeđenje kreditnih i garantnih linija za MSP,
- 2) finansiranje početnika u poslovanju,
- 3) podršku mikrofinansijskih organizacija i lizing organizacija za MSP,
- 4) formiranje fondova rizičnog kapitala,
- 5) pristup berzi,
- 6) postojanje službi za kreditne informacije,
- 7) poboljšanje finansijske pismenosti korisnika kredita;

e) princip razvijanja svijesti o potrebi usklađivanja poslovanja sa standardima radi podizanja konkurentnosti MSP na inostranom tržištu, koji podrazumijeva:

- 1) donošenje tehničkih propisa,
- 2) preuzimanje sanitarnih standarda i fitostandarda,
- 3) standardizaciju,
- 4) akreditaciju,
- 5) metrologiju,
- 6) nadzor nad tržištem,
- 7) ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda,
- 8) dostupnost informacija u vezi sa propisima i administrativnim postupcima;

ž) princip podsticanja poslovanja MSP zasnovanog na znanju, inovativnosti, savremenim naučnotehnoškim dostignućima i organizaciji upravljanja, koji podrazumijeva:

- 1) analizu potreba za obukom,
- 2) obuku za početnike u poslovanju i MSP u razvoju,
- 3) donošenje strateških dokumenata za podršku inovativnosti,
- 4) obezbjeđenje sredstava za podršku istraživanjima i inovacijama,
- 5) uspostavljanje inovacionih centara, istraživačkih instituta i tehnoloških parkova,
- 6) zaštitu intelektualne svojine,
- 7) podrška razvoju informaciono-komunikacionih tehnologija;

z) princip podsticanja MSP na uspostavljanje sistema zaštite životne sredine racionalnim korišćenjem prirodnih resursa, koji podrazumijeva:

- 1) promociju zaštite životne sredine,
- 2) podršku uvođenju standarda i pružanju stručne pomoći MSP u oblasti zaštite životne sredine,
- 3) uvažavanje značaja zaštite životne sredine prilikom izrade strateških dokumenata;

i) princip podsticanja MSP za veće učešće na tržištu, koji podrazumijeva:

- 1) programe za promociju izvoza,
- 2) finansijsku podršku za aktivnosti promocije izvoza i
- 3) promociju MSP.

Član 12.

(1) Strategija razvoja malih i srednjih preduzeća u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Strategija) je sveobuhvatan dokument sa osnovnim ciljevima, mjerama i nosiocima razvoja MSP.

(2) Ministarstvo privrede i preduzetništva (u daljem tekstu: Ministarstvo), u saradnji sa subjektima iz člana 11. ovog zakona, izrađuje Strategiju u skladu sa propisima iz oblasti strateškog planiranja.

(3) Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) donosi Strategiju u skladu sa propisima iz oblasti strateškog planiranja.

(4) Pored Strategije, Vlada donosi i strategiju razvoja preduzetništva žena u skladu sa propisima iz oblasti strateškog planiranja.

Član 13.

(1) Ministarstvo, u saradnji sa subjektima iz člana 11. ovog zakona, sprovodi, prati i izvještava Vladu o sprovođenju Strategije i drugih strateških dokumenata iz ove oblasti, u skladu sa propisima iz oblasti strateškog planiranja.

(2) Subjekti iz člana 11. ovog zakona predlažu podsticajne mjere i razvojne projekte iz svoje nadležnosti, u skladu sa aktuelnim potrebama privrednih subjekata u ovoj oblasti, neposredno sprovode aktivnosti i mjere za koje su zaduženi Strategijom, prate i izvještavaju Ministarstvo o postignutim rezultatima.

(3) Subjekti koji pružaju podršku razvoju MSP obavezni su da, na zahtjev Ministarstva, dostave tražene informacije i podatke iz svoje resorne nadležnosti koji su u vezi sa oblasti MSP.

(4) Podatke o MSP za izradu Strategije i drugih dokumenata iz ove oblasti prate, u skladu sa kriterijumima iz čl. 5. i 6. ovog zakona, prikupljaju i dostavljaju: Republički zavod za statistiku, Poreska uprava Republike Srpske, Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge, Razvojna agencija Republike Srpske i drugi nadležni organi.

Član 13a.

(1) Ministarstvo, u saradnji sa subjektima iz člana 11. ovog zakona, priprema godišnji izvještaj za oblast MSP, koji usvaja Vlada.

(2) Izvještaj iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži makroekonomske pokazatelje, statističke podatke, realizaciju politika, projekata i druge bitne podatke i zaključke s ciljem unapređenja stanja u ovoj oblasti.

Član 16.

(1) Korisnici podsticajnih sredstava mogu biti subjekti sa sjedištem u Republici Srpskoj, i to:

- 1) MSP,
- 2) lokalne razvojne agencije, ustanove, komore i udruženja koje su osnovane s ciljem zastupanja interesa i podrške u oblasti MSP ili preduzimaju aktivnosti u vezi sa tom oblašću,

3) jedinice lokalne samouprave.

(2) Subjekti iz stava 1. ovog člana ostvaruju pravo na podsticajna sredstva po osnovu projekta.

(3) Projekat je dokument u kojem se navode aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja određenog poslovnog cilja, uz određivanje perioda i novčanih sredstava potrebnih za realizaciju projektnih aktivnosti.

Član 17.

(1) Podsticajna sredstva dodjeljuju se u svrhu poboljšanja konkurentnosti MSP, promocije MSP i sufinansiranja uspostavljanja i jačanja preduzetničke infrastrukture.

(2) Ministarstvo, uz saglasnost Vlade, posredstvom plana utroška sredstava, utvrđuje namjenu podsticajnih sredstava koja se dodjeljuju za određenu fiskalnu godinu.

Član 18.

Podsticajna sredstva za poboljšanje konkurentnosti MSP dodjeljuju se s ciljem realizacije projekata koji za namjenu mogu imati:

- a) uspostavljanje međunarodnih standarda koji se tiču poslovanja MSP,**
- b) digitalnu transformaciju poslovnih procesa,**
- v) nabavku opreme za MSP,**
- g) primjenu poslovnih i tehničkih inovacija u poslovanju,**
- d) pružanje stručnih usluga i edukacija u oblasti MSP,**
- đ) očuvanje tradicionalnih zanata.**

Član 18a.

Podsticajna sredstva za promociju MSP dodjeljuju se s ciljem realizacije projekata koji za namjenu mogu imati:

- a) organizovanje zajedničkog nastupa MSP na sajmovima u inostranstvu,**
- b) organizovanje sajma,**
- v) organizovanje konferencije.**

Član 19.

Podsticajna sredstva za uspostavljanje i jačanje preduzetničke infrastrukture dodjeljuju se s ciljem realizacije projekata koji za namjenu mogu imati:

- a) izgradnju infrastrukture u poslovnoj zoni,**
- b) adaptaciju prostora i nabavku opreme za potrebe preduzetničkog inkubatora i drugih oblika preduzetničke infrastrukture, osim poslovnih zona.**

Član 21.

(1) Za svaku vrstu i svrhu dodjele podsticaja iz člana 17. stav 1. ovog zakona ministar imenuje komisiju za sprovođenje postupka dodjele podsticajnih sredstava.

(2) Komisiju iz stava 1. ovog člana čini pet članova, od kojih su tri člana iz reda zaposlenih lica u Ministarstvu, a preostala dva člana, u zavisnosti od vrste i svrhe dodjele podsticaja, imenuju se na sljedeći način:

- a) za poboljšanje konkurentnosti MSP, po jedan predstavnik komora koje zastupaju interese privrednih društava i samostalnih preduzetnika,**

b) za promociju MSP, predstavnici drugih resorno nadležnih ministarstava,
v) za uspostavljanje i jačanje preduzetničke infrastrukture, po jedan predstavnik ministarstva nadležnog za lokalnu samoupravu i Saveza opština i gradova Republike Srpske.

(3) Komisija je obavezna da u skladu sa utvrđenim uslovima i kriterijumima razmotri i vrednuje zahtjeve, kao i da sačini prijedlog rang-liste korisnika podsticajnih sredstava.

(4) Članovima komisije ne pripada naknada za rad.

Član 26.

(1) Savjet se sastoji od 14 članova koje imenuje Vlada na period od četiri godine.

(2) Savjet čini po jedan predstavnik: Ministarstva privrede i preduzetništva, Ministarstva finansija, Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju, Ministarstva trgovine i turizma, Ministarstva za naučnotehnoški razvoj **i visoko obrazovanje**, Ministarstva prosvjete i kulture, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Razvojne agencije Republike Srpske, Privredne komore Republike Srpske, **komore koja zastupa interese samostalnih preduzetnika** i četiri predstavnika MSP, i to po dva na prijedlog Privredne komore Republike Srpske i **komore koja zastupa interese samostalnih preduzetnika.**

(3) Predstavnici institucija, organizacija i stručna lica mogu, po pozivu, učestvovati u radu Savjeta, ali bez prava glasa.

(4) Predsjednika i zamjenike predsjednika biraju članovi Savjeta.

(5) Članovi Savjeta ne primaju naknadu za svoj rad.

(6) Administrativne i stručno-tehničke poslove za potrebe Savjeta obavlja Ministarstvo.

(7) Privredna komora Republike Srpske i **komora koja zastupa interese samostalnih preduzetnika** predlažu predstavnike iz stava 2. ovog člana imajući u vidu sljedeće:

a) jednaku geografsku zastupljenost privrednih subjekata prema područjima rada komora,

b) ravnopravnu polnu zastupljenost i

v) prioritetnost privrednih subjekata iz proizvodnih oblasti.

Član 28.

(1) Nadležnosti Agencije su:

a) saradnja sa republičkim organima i drugim organizacijama i institucijama u vezi sa pitanjima od značaja za unapređivanje razvoja preduzetništva,

b) unapređivanje saradnje između nadležnih organa jedinica lokalne samouprave, kao i lokalnih, odnosno međuopštinskih razvojnih agencija,

v) istraživanje i prikupljanje podataka i informacija, analiziranje i izvještavanje u vezi sa stanjem u oblasti MSP,

g) učešće u izradi i realizaciji Strategije i ostalih razvojnih dokumenata,

d) sprovođenje programa i projekata sa ciljem unapređivanja položaja, aktivnosti i konkurentnosti MSP,

đ) pružanje podrške za podsticanje osnivanja, poslovanja i razvoja MSP,

e) pružanje stručnih usluga s ciljem podsticanja ulaganja u MSP,

ž) pružanje podrške u privlačenju i realizaciji ulaganja,

z) pružanje podrške za povećanje zapošljavanja i pružanje podrške programima prekvalifikacije i dokvalifikacije radnika,

i) sprovođenje programa i projekata sa ciljem unapređenja poslovanja privrednih subjekata na domaćem tržištu i u izvoznim aktivnostima, u saradnji sa resorno nadležnim ministarstvima,

j) pripremanje i realizacija programa edukacije instruktora, konsultanata i mentora za potrebe razvoja preduzetništva i angažovanje kod privrednih subjekata,

k) vođenje registra konsultanata za potrebe MSP,

l) podrška uspostavljanju preduzetničke infrastrukture,

lj) vođenje portala o poslovnim zonama Republike Srpske,

m) pružanje podrške inovatorskoj djelatnosti, stimulisanje stvaranja novih proizvoda i uvođenja novih tehnologija,

n) podrška **preduzetništvu žena**, omladinskom, ruralnom preduzetništvu i drugim vidovima **društvenog** preduzetništva,

nj) promocija preduzetništva,

o) pružanje podrške za učešće na sajmovima u zemlji i inostranstvu,

p) vođenje i održavanje preduzetničkog portala Republike Srpske,

r) saradnja sa međunarodnim institucijama i učestvovanje u izradi i realizaciji međunarodnih i domaćih programa i projekata za podršku MSP i privrede u cjelini,

s) podrška razvoju tržišta rizičnog kapitala u Republici Srpskoj i

t) obavljanje i drugih poslova u skladu sa ovim zakonom.

(2) Agencija obavezno organizuje sjednice sa predstavnicima lokalnih, odnosno međuopštinskih razvojnih agencija i nadležnih organa jedinica lokalne samouprave, radi unapređivanja saradnje, utvrđivanja programa i projekata koji će se zajednički realizovati i razmatranja drugih pitanja od značaja za razvoj preduzetništva.

(3) Sjednice iz stava 2. ovog člana organizuju se po potrebi, a najmanje jednom godišnje.

Član 30.

(1) Upravni odbor Agencije ima sedam članova, koje imenuje i razrješava Vlada.

(2) U Upravni odbor Agencije, Vlada imenuje predstavnike:

a) Ministarstva,

b) Ministarstva trgovine i turizma,

v) Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju,

g) Ministarstva finansija,

d) Ministarstva za naučnotehnološki razvoj i visoko obrazovanje,

đ) Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i

e) Ministarstva prosvjete i kulture.

(3) Predstavnici ministarstava iz stava 2. ovog člana koji se imenuju u Upravni odbor po funkciji su pomoćnici ministra i za svoj rad ne primaju naknadu.